

PERIODIKA ARHIVSKOG DRUŠTVA SLOVENIJE GODINE 2010., *ARHIVI I VIRI*

Slovensko arhivsko društvo je 2010. godine objavilo dva broja revije Arhivi i dva broja zbirke Viri. **Prvi broj Arhiva 33.** godišta, 2010., na 208 stranica donosi standardne sadržaje. U prvom dijelu »Članci i razprave« objavljena su tri rada. Prvi članak mr. Aide Škoro Babič iz Arhiva Republike Slovenije predstavlja bosansko-dubrovačke odnose. Slijedi članak mr. Metke Bukovšek iz Povijesnog arhiva Celje o stanju celjskih sudova 1945. godine. Zadnji članak u tom sklopu je autorice dr. Maje Gombač iz Arhiva Republike Slovenije i predstavlja kulturne posrednike – novinarke, modistke, krojače, trgovce, fotografe i ilustratore.

U drugom je sklopu Arhiva 33 »Iz prakse za praksu« prevoditeljica Maja Kološa predstavila slovensko-englesko-njemački rječnik arhivske terminologije. Nina Gostenčnik iz Pokrajinskog arhiva Maribor izvijestila je o radu stručne grupe za fondove i stvaratelje iz područja gospodarstva u godini 2009.

U standardnom dijelu imenovanom »Iz arhivskih fondova i zbirki« predstavljaju se pojedinačni arhivski fondovi i zbirke te objavljuje važnija arhivska građa. U ovom broju objavljena su četiri članka. Tanja Martelanc iz *Umetnostnozgodovinskoga inštituta Franceta Steleta ZRC SAZU* piše o inventaru plemićke obitelji Attems-Heiligenkreutz koji se nalazi u Državnom arhivu u Gorici. Slijede radovi stručnjaka iz Arhiva Republike Slovenije. Dr. Matevž Košir otkriva Zapise Ivana Gorjupa iz Opčina kraj Trsta u razdoblju 1914. – 1919. Jernej Križaj opisuje rad komisije za registraciju obaveza za narodnooslobodilačku vojsku 1954. – 1956. Ovaj sklop zaključuje Katja Šturm, studentica Filozofskog fakulteta Ljubljana, koja predstavlja Katoličku crkvu u emisijama TV Slovenije između 1968. – 1990. godine.

U drugoj polovici revije nalaze se: izvještaj o radu arhiva i raznih domaćih i međunarodnih savjetovanja te ocjene i različita izvješća o domaćim (15) i inozemnim (2) publikacijama, odnosno izložbama.

Drugi broj Arhiva 33. godišta, 2010., obuhvaća 272 stranice standardnog formata A4. Ima jednake standardne rubrike kao i prvi broj. U prvom sklopu »Članci i razprave« slijedi pet autora. Dr. Boris Golec iz *Zgodovinskoga inštituta Milka Kosa ZRC SAZU* predstavlja zanimljivu temu o krštenju otomanskih podanika (muslimana) na teritoriju Slovenije od kraja 16. do kraja 17. stoljeća. Dr. Ana Lavrič iz *Umetnostnozgodovinskoga inštituta Franceta Steleta ZRC SAZU* predstavlja ljubljanske bratovštine i njihove umjetničke narudžbe iz razdoblja baroka, u prvom dijelu objavljenog članka predstavljene su isusovačke kongregacije. Temu iz devetnaestog stoljeća pripremila je dr. Katarina Keber iz *Zgodovinskoga inštituta Milka Kosa ZRC SAZU* koja predstavlja liječnika Moriza Gausterja, koji se iz Beča doselio u Kamnik te njegovu liječničku statistiku iz 1859. godine. Članak mr. Marka Žuraja predstavlja najčešće delikte protiv tjelesnog integriteta iz akta Okružnog suda Maribor između 1930. i 1941. godine. Sklop zaključuje dr. Matevž Košir

iz Arhiva Republike Slovenije koji predstavlja opću deklaraciju o arhivima i modernu arhivsku paradigmu.

U drugom sklopu »Iz prakse za praksu« objavljena su dva članka. U prvom članku mr. Natalija Glažar iz Arhiva Republike Slovenije govori o izvozu i uvozu arhivske građe te o restituciji kulturne baštine na osnovama slovenskog zakonodavstva te međunarodnog prava. Drugi sklop završava izvješćem stručne komisije za školstvo 2008. – 2010. godine, koji su napisale Mirjana Kontestabile Rovis i dr. Ivanka Zajc Cizelj.

U trećem dijelu, »Iz arhivskih fondova i zbirki«, nalaze se tri članka petoro autora. Dr. Boris Golec predstavlja drugi dio temeljite i opsežne analize o zemljišnim katastrima 18. i 19. stoljeća iz vidika graditeljske, urbanistične i arhitekturne povijesti slovenskog teritorija. Dvije arhivistice u mirovini iz Bosne, Samija Sarić i Vera Štimac, opisuju kolonizaciju Slovenaca u Bosni i Hercegovini između 1878. i 1918. Barbara Pešak Mikec i Rado Vodenik iz Povijesnog arhiva Ljubljana u preglednom članku izvještavaju o arhivskoj građi i nastanku Cestnog poduzeća Ljubljana. Na kraju Arhiva nalaze se još izvješća o radu Arhivskog društva Slovenije (5) i o radu drugih arhiva i savjetovanja (6), ocjene novih publikacija (4), revija (1) i izložbi (2), od kojih je dr. Darinka Drnovšek predstavila Arhivski vjesnik (52/2009) Hrvatskog državnog arhiva. Na samom kraju spomenut je ljubilej kolege iz Austrije, Waltera Brunnera, uz njegovu sedamdesetgodišnjicu rođenja, slijedi popis novih fondova preuzetih po slovenskim arhivima i bibliografija slovenskih arhivista u godini 2009.

30. broj zbirke *Viri*, autora Matjaža Ambrožiča, Uspomene prelata Ignacija Nadraha i kronika ljubljanskog bogoslovnog sjemeništa 1941. – 1944. obuhvaća 220 stranica standardnog formata A4. Nadrahove uspomene i kronika sjemeništa čuvaju se u Bogoslovnom sjemeništu u Ljubljani. Autor doc. dr. Matjaž Ambrožič u pratećoj studiji (str. 9 – 28) predstavlja život i djelo apostolskog protonotarja, generalnog vikara i sjemenišnog ravnatelja i stolnog prošta Ignacija Nadraha (1868. – 1944.), slijede Uspomene i Sjemeniška kronika (1941. – 1944.). Autor je opisao sadržaj obaju objavljenih izvora. Posebno opsežno poglavlje namijenjeno je predstavljanju objavljenog gradiva i tehničkim objašnjenjima o načinu objavljivanja gradiva. Veći dio zbirke (29 – 202) namijenjen je originalima arhivskog gradiva. Članak odlikuje velik broj autorovih preciznih bilježaka, tako postaje sam izvor dostupan i čitateljima koji nedovoljno poznaju crkvenu terminologiju. U popisu kratica detaljno su pojašnjene kratice iza njih slijedi imenski, stvarni te lokalni indeks.

31. broj zbirke *Viri* autora Jure Volčjaka s naslovom Ordinacijski protokol Goričke nadbiskupije 1750. – 1824., 1. dio: 1750. – 1764. jednako je standardnog formata A4 i ima 280 stranica. Gradivo je pohranjeno u Nadbiskupijskom arhivu u Gorici (*Archivio Archivescovile di Gorizia*). U uvodu autor predstavlja život goričkog biskupa Karla Michaela Attemsa te predstavlja samo gradivo. Uz to je detaljnije predstavio niže i više crkvene redove, koje su svećenički kandidati zaprimili prije konačnog posvećenja. U posebnom poglavlju opisano je upotrebjeno gradivo i literatura (9 – 10). Slijede opsežni imenski i lokalni indeksi (207 – 279). Objavljeno gradivo od velikog je značenja jer je Gorička nadbiskupija između 1751. i 1787. godine obuhvaćala cijeli prostor današnje Slovenije

s iznimkom venecijanske Istre, Tršćanske biskupije i razdrobljenih dijelova Ljubljanske nadbiskupije. U protokolu se tako nalazi više od 1870 pojedinca. Većina ordinadov bila je iz Goričke nadbiskupije, najviše su dolazili iz Furlanije, Koruške, Štajerske i Kranjske. Pojedinci su dolazili iz austrijske Koruške, iz Dalmacije i iz drugih krajeva. Objavljeno gradivo dopunjuje već objavljene vizitacijske zapisnike nadbiskupa Attemsa i velika je pomoć brojnim istraživačima.

Mirjana Kontestabile Rovis